

יש בקרבנות פרק שני תמורה

מסורת הש"ס

(א) חגיגה טז, ב) (צ) שבת קד, מגילה
ב: (יז) יומא פ, א) (ג) ע"י (חוספות
תענית ד. ד"ה שלש כו' משמע
לדל) כפרש"י דהכא ע"ש:]
(ד) (סוטה יא: ע"ש, ה) (ע"י
מכילתא דפרשת יתרו פ' שהיה
ש"מ:] (ו) (סוריות ו:]
(ז) (יומא ג. מיר כא: לעיל טו.
לעיל טו:] (ח) (לעיל טו:]
(ט) (בבבא ט, י) (ש"ס פ"א
מ"א, כ) (מבויט פ"א מ"א]

הגהות הב"ח

א. דעז יוסף בן יועזר אלעס
עטע אלע. ולהכי נקט סמיי
ומים מעולם ומיוסף בן
יוסף בסמיכת שלמים ביום
אסמון והלל אומר ביום
היום גופיה אפילג. בזה
השם (עס) דבר יליג.
ב. בסוף שנותיו (עס)
נשתכח בימי אלעזר של
אם רועה והיא מאת
"ש"ה בשעש אלעזר חלה
אל ואחריו פנחס ואחריו
היה יושע אלעזר פנחס
היה יושע פנחס אלעזר
היה יושע פנחס. מיהושע
ההללש דעמו של משה
על יושע לשבעזמו
ותו: להרגו. עד שיאמר
ותמורין. מדרש קי:
ים. מפרש בשקלים
ותמורה פירות ספירות
שפירות כפרות (עס) יג
נבלת שור תטור"ה חמש
יפיו הדברים ותנאום יחד
מאות דקדוקין שעדיין
שתכחו בימי אלעזר של
עטיאל לקרית ספר
ת ספר הלכות: וועס
יון יופיה: ופנחס. לשון
בזה. (א) אלעזר בזה.
אלעזר מים ועטיאל חז
לח: חס: מנוג: חז
ב: גלות מים. התורה
התורה גליה לו: יבקש
ותמורה ויחזקאל בן בוזי

אמר רב יוסף דופי א^א של סמיכה^ב קתי וזה יוסף בן יועזר גופיה מפילג פליג^ג בסמיכה וז^ד כי איפליג בה בסוף שניה דבצר ליבא גופא אמר רב יהודה אמר שמואל שלשת אלפים הלכות נשתכחו בימי אבלו של משה אמרו לו ליהושע שאל א"ל^ה לא בשמים היא אמרו לו לשמואל שאל אמר להם אלה המצות ש^ו שאין הנביא רשאי לחדש דבר מעתה אמר ר' יצחק נפחא אף המאת ש שמתו בעליה נשתכחה בימי אבלו של משה אמרו לפנחם שאל אמר^ז ה^ח ליה לא בשמים היא א"ל^ט לאלעזר שאל אמר להם אלה המצות ש^י שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה^{יא} אמר רב יהודה אמר רב בשעה שנפטר משה רבינו ל^{יב} עדן אמר לו ליהושע שאל ממני כל ספיקות שיש לך אמר לו רבי כלום הנחתך שעה אחת והלכתי למקום אחר לא כך כתבת בי ו^{יג} משרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל מיד תשש כחו של^{יד} ליהושע ונשתכחו ממנו שלש מאות הלכות ונולדו לו שבע מאות ספיקות ועמדו כל ישראל להרגו אמר לו הקב"ה לומר לך אי אפשר לך וטורדן במלחמה שנאמר^{יז} וידי אחרי מות משה עבד ה' ויאמר ה' וגו'^{יח} בכתנותיו תנא אלף ושבע מאות קלין וחמורין וגו' ושוות ודקדוקי סופרים נשתכחו בימי אבלו של משה אמר רבי אבהו

ממנו מוונות. דהאי ודאי לא יאָטער דכּמײַד דה (משי לא) היתא כּאִיני
סוּחַר וגו': זן קנו. דכּמײַד לעיל עמײַנאַל זן קנו אחי כּלז אַלמאַ כּלז
זן קנו הִיאַ (ה) [1] דכּמײַד דזוכּמאַ אַחרימִי (יהושע יד) כּלז זן פֿינאָה הקניזי
ולא כּמײַד זן קנו: הוּלִיד אַם עוֹזבַה אִשָּׁה. מפרש צפ"ק דסוּטָה (דף יב.)

חולי וכוין שנשאה לשם שמים מעלה
 עליו הכתוב כאלו ילדה: **חוגיגה** דקנו.
 ועמיאל אחיו מן האם: **דיקא נמי**.
 דכלב לאו בן קנו הוא דכתיב דזוכתא
 אחרייתו ככל בן יפונה הקניני ולא
 כתיב בן קנו אלאה יגדלו קנו ולי
 ילדו: [ח] **ועשים** לי **מרעה** **לנבתי** ו'.
 כלומר לנבתי ישבני יצר הרע מלשנות
 שלא ישבני יצר הרע לנבטל מתלמוד
 תורה: **עצמי** משמע לשון עצב
 והכי אמר לפניו אם אתה עושה לי
 כך מוטב ואם לאו הריני הולך בנסיכי
 לשאלו הריני ימת עצמוי דמתרגמינן
 (בבאשית ד) ויתעצבו ואימתיקסו:
כיווא **דבדר** **אפה** **אומר**. שכל
 המוסר עצמו לחזר אחר תורה
 ממלאין לו שאלומיו: [א] **ואיש סדיים**.
 כינוי שידוע שני סדדים או שלשה
 [א] שמוסמך כינוי: **עדין** עיני
שניהם. שאף הרב רביך עדין לימוד
 ומלמדו הקדיש: **עושה** [א] **שניהם**.
 עכשיו הוא מתחיל לעשותם חדשים
 לזה חכם ולזה טיפש: **כיווא** **דבדר** **כו'**.
 שהמבקש על מונומיו ועל זכריו שמוקקין
 לו מן השמים למלא לו שאלומיו: **ספוס**.
 שריפיו צעליה ושעיצרה שנתה לו:
מפורש. ולד [א'] ותמורתו ושמתו
 צעליה שמפורש לנו דלין צבור:
 וכו'

לכרדה עתניאל בן קנו אחי כלב (הקטן ממנו) [ויתן לו את כל הרואה אותה כועס על אשתו] ויהי כבואה ותסיתהו אמר רבא א"ר יצחק אמרה לו מה חמור זה כיון שאין לו אה בתוך ביתה מיד צועקת ^{טו} ותאמר תנה לי ברכה כי את מים אדם שאין בו אלא תורה בלבד ויתן לה כלב את עליונים ותחתונים יבקש ^{טז} ממנו מזונות וכלב בן קנו הוא ואכתי בן קנו הוא ^{טז} בן חצרון הוא דכתיב ^{יז} וכלב בן חצרון א ^{יח} הוא עתניאל הוא יעבץ ^{יט} ומה שמו יהודה אחי שמעון אל ומגלן שענאו אל דכתיב ^כ ויקרא יעבץ לאלהי ישראל ^{כא} (עמדי ועשה מרעתי) לבכלתי עצבי ויבא אלהים את בתלמידים והיתה ירך ^{כב} עמדי שלא ישתכח תלמודי מלבי שלא ישגבני יצה"ר מלשנות ^{כג} אם אתה עושה כן מוטב את אשר שאל כיוצא בדבר אתה אומר ^{כד} רש ואיש תככים ל רבו ואומר לו למדני תורה אם מלמדו מאיר עיני שניהם או חכם לזה עושה אותו טיפש טיפש לזה עושה אותו חכם כפריה ורביה והרבית את גבולי בבנים ובכנות והיתה ירך מיחוש ראש ומיחוש אזנים ומיחוש עינים לבכלתי ^{כה} עצבי ואם לאו הריני הולך בנסים לשאול ויבא ^{כו} לו אלהים את נפגשו מאיר עיני שניהם ה' בשעה שעני הולך אצל בעל ורש נפגשו עושה כולם ה' מי שעשאו עשיר לזה עושה כו': ^{כז} רבי שמעון אומר חמש חטאות מתות ולד ^{כח} שכפרו בעליה וחטאת שעיעברה שנתה ^{כט} יאי אתה בציבור יואי אתה יכול לומר תמורת חטאת בציבור לפי שמתו בעליה בציבור לפי ^ל שאין הציבור מתים ^{לא} משכפרו בין ביחיד בין בציבור אמרת ילמדו (אדם) סתום ^{לב} מפורש ה' ושעיעברה שנתה ביחיד דברים אמורים ולא בציבור ^{לג}

מוסף רש"י

לומר לך אי אפשר. כ' הוסיף
ועל, ח"ל קדוש מהם עבדי מ'
היוסיהו עד שני קראת. אומ' לך
א' פסוק (ירמיהו ב').

רבינו גרשום

שמו עתניאל שענאו אל יעבץ שיעץ תורה וריבץ תורה בישר
לאמור אם כך תברכני והרבית את גבולי והיתה ידך
אשר שאל אם כך תברכני בתורה והרבית את גבולי
עו ועשה מרעתי שידמו לי רעים כמותי לבלתי עצבי
ואם לאו הריני הולך ^ו לנסימי לשאול מיד ויבא אלהים
נפגשו מאיר עיני שניהם ה' בשעה שהתחלמד הולך אצלי
ה' ואם לאו ^י עשירי ורש נפגשו עושה כולם ה' מי שעשאו
זו משנת ר' נתן ה' יהודה הנשיא אומר אם כך תברכני
עומדי במשא ובמתן ועשיתי ימי מרעתי שלא יהא בי
שלא ישנבי יצה"ר מלשנות אם אתה עושה כן מוטב
אשר שאל כיצא בדבר אתה אומר רש ואיש תכבים
הבית ואמר פרנסו אם מפרנסו מוטב אם לאו עשיר
אותו עני לזה עושה אותו עשיר אר"ש מה מצני
חמאת ותמורת חמאת^ו וחמאת שמתו בעליה וחמאת
יכול לומר ולד חמאת בציבור לפי שמא חמאת נקבה
שאין ציבור עושין תמורה יוא אתה יכול לומר חמאת
בעליה ושעירבה שנתה ^ט מה מצני יכול יהו נוהגות
מה מפורש ביחיד ^{יז} ולא בצבור אף בשכיפור בעלי

וְעֵלֶיךָ (ש"פ) לָזָה בְּתִגְמֵהּ טַח ע"א: שְׁמַאי אוֹמֵר שְׁלֵא לְסַמֵּךְ וְהִלֵּל אוֹמֵר לְסַמֵּךְ כִּתּוּב שְׁטוּמִי וּשְׂכַחוּ הַס"ד (ש"פ) לְטַח הַלְכּוֹת יֵשׁ
 לְכֹחַ יְהוֹשֻׁעַ שֶׁנִּשְׁחָבָה (ש"פ) חֲזַל עַל שֶׁאֵמֶר יְהוֹשֻׁעַ עֲנִינָם וְכו' (הֲגֵרָה) לֵב סֵפֶר וְהוּא קְרִיית סֵפֶר הַלְשֵׁת (ש"פ) לֵחַ בֵּן קָמוּ הִיּוֹלִיד אֵת
 וְדַעַם גְּנִלְיוֹן בֶּשֶׁם ס"א (חש"ל) לֵחַ שְׁלֵשָׁה שְׁמוּעֶתָּה בִּיטוּי. וְכַמֵּ"ל אֲחֵר שְׁלֵשָׁה תַּכְכִּים שֶׁמִּתּוֹרֵךְ בִּיטוּי (ש"פ) לֵחַ שְׁלֹשֹׁת הַס"ד. וְמַה"ד ל

פז.

עין משפט
נר מצוה

א [מיי] פ"ט מהל' יסודי המורה
הלכה א':
בד ב ג ד מיי פ"ד מהל'
פסוקה"מ הל' א':

תורה אור השלם

1. אל בשמים הוא לאמר
יגמלו על השמחה וקחתה לו
והשמה אתה וקחתה לו
בכרם ל ב
2. ודבר י' אל משה לים
נים כאשר ידבר איש אל
חוקה ושב אל המצפה ומשרתו
יהי שם לו נער כל ימיש
3. שנות לו י'
4. חזק אהרן מות שם עבד י'
ויאמר י' אל יהושע בן נון
משרת משה לאמר:
יהושע א א
5. ויהי עתה יצאנא בן נון
אל וכל וכן את עבקה חזק
יהושע טו ז
לאשם
וידו בבואו וסמיתו
15. לואל מאת אבק שם
ותבע מלך המדבר ואמר כל
לך י' יהושע טו ז
6. וקחנה אתה לי כרבה י'
ארחי תבננ ותתני וקחתה לי
אני שם ויהי וכן את גלת
עולות ואת גלת תחיתו:
ויהושע טו ז
7. וכלב בן יהונתן חזיר את
עבקה אשר יצרת ואלה
היהו בשר ושוכבו אדוריו:
ויהיה הימים א ב א
8. וקחנה עיבנ אדוריו ויהיה
לאמר אם את גבול תרביני
יהיה את גבול דומה וכל
עמי ועשת ויהיה וכל
שקבל וקבא אלודם את אשר
אמר
9. ויהיה הימים א ב א
9. רש ואש חקבים מנפשו
מאיר עיני שנים:
10. עשר ורש מנפשו עשה
כלם:
שם לו י'

הגהות הגר"א

[illegible]

שינויי נוסחאות

(א) סמיכה. ס"א דופי דלחוקה
 ויהי נמי אפליג יוסף בן יעזר
 שלא לסמוך יוסי בן יוחנן
 ואמר לסמוך הוי כדאמילת
 ויבסוף שיהיו מכאן ואילך כמילי
 טובא, גליון. ויס"ג דופי של
 לחוקה והיא היא כלומר שחלקו
 בשום דבר (ו"ח) בן שמואל. ס' ס'

וְיָבִין לָכֵן צִידָהּ (שׁ) (י) עֵסֶקָה
 וְעִלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים גְּלוּיִם לֹ
 (שׁ) (י) יָצַן יַעֲקֹב עֲתִנְיָאֵל שְׁעִנְאוּ
 שִׁית מִרְעָה לְנַלְמִי (שׁ) (י) יִדְךָ
 שֹׁמַע עֲצָבִי אֵם אִמָּה (שׁ) (י) יִזְלִי
 תִּנְיָא רִ"שׁ (שׁ) (י) לֵאלֹא שְׁנֵתִּכְפֹּר
 וּלְ (שׁ) (י) קָמוֹס מִן הַמַּפְרָשׁ
 מְדוּרִים וְלֹא נִזְכּוֹר אִף שְׁנֵתִּכְפֹּר
 מְדוּרִים שְׁמוּאֵל כִּלְיִי הַקְּדָמִי עִי"שׁ
 תַּחֲרִיב כֻּלָּם מִן פִּינָה הֶגְרָא. נוֹהֵא
 אִי לֹא לֵהֲכִי קְרִי סִתוֹם (שׁ) (י)